

Drulák: Kdo dal peníze Palestincům a co nevíte o Izraeli

- CZ24 News | 10. října 2023

Byl útok na Izrael placen z prostředků Evropské unie, která je posílala do Palestiny na školy a podobné bohubilé cíle, aby tam byly následně odkloněny? Nebo hnutí Hamás přispěl někdo úplně jiný? Profesor Petr Drulák to nepovažuje za nejpodstatnější otázku celé kauzy. Mnohem důležitější podle něj je, co se dnes až tolik neříká o Izraeli.

Většina západních zemí vyjadřuje ihned od napadení teroristy Hamásu plnou podporu Izraeli. Nejsou příliš slyšet nabídky materiální pomoci, dodávek zbraní atd. Potřebuje vlastně Izrael pomoc v této oblasti?

Izrael nepotřebuje vojenskou pomoc, protože on nebude mít po vojenské stránce problém situaci zvládnout velmi rychle. Jsme v pondělí navečer a Izrael má víceméně pod kontrolou všechna území, která na čas ozbrojenci ovládli. Z tohoto hlediska to není otázka vojenské pomoci, protože Izrael sám je velmi dobře vybaven, ani nebude potřebovat pomoc Spojených států amerických.

Otázka stojí úplně jinak. Jedná se o otázku udržitelného vztahu mezi Izraelem a Palestinci. V posledních desetiletích se na tomto poli odehrály velmi negativní věci, takže to postupně jde k horšímu, a tato věc nemá vojenské řešení.

Na sociálních sítích byla hojně komentována slova prezidenta Pavla, který zdůraznil důležitost nalezení smírného a diplomatického řešení konfliktu a byl za to ironicky častován termínem „chcimír“. Je správné, že vyzývá k míru a neříká, že musíme stát za Izraelem do absolutní porážky a zničení Hamásu?

Základní problém je v tom, že u nás je vychýlené vidění konfliktu na Ukrajině. Odmítání mírového řešení je specifikum české debaty o rusko-ukrajinském konfliktu. Je dost ošidné hledat v těchto dvou konfliktech analogie. V rusko-ukrajinském konfliktu je jedna velmoc a jeden podstatně slabší stát. Velmoc porušila mezinárodní právo a drtí menší stát, souboj silného se slabším. Když se touto optikou podíváme na nynější konflikt, pak roli Ruska má Izrael, protože Izrael je mnohokrát silnější a soustavně porušuje mezinárodní právo, o čemž se u nás příliš nemluví. Slabší jsou v tomto případě Palestinci, a ti sahají k metodám, které jsou skutečně barbarské, teroristické a odsouzeníhodné. Není to ale nic nového, u Palestinců toto platí poslední desetiletí.

Když se podíváme na oběti, zjistíme, že jejich počty jsou neuvěřitelně asymetrické směrem k Palestincům. Viděl jsem nějaké statistiky. Od roku 2005, kdy je Gaza v podstatě autonomní, tam jsou neustálé konflikty. Palestinci z Gazy odpalují rakety, občas pošlou nějaké komando a z Izraele přijde odvetná akce. Za těch 18 let je na straně Izraele zhruba 100 mrtvých vojáků a policistů a 23 civilistů. Na straně Palestinců je 1900 mrtvých ozbrojenců a 2800 civilistů. Mluvíme o obětech, kdy je to více než desetinásobek v neprospěch Palestinců. Ano, oni používají teroristické metody, ale masivní oběti jsou na jejich straně, nikoli na straně Izraelců. Bohužel to nejspíše opět uvidíme v následujících dnech.

Zanecháme-li paralel, lze vidět v dohledné budoucnosti nějaké trvalejší řešení toho dlouhodobého izraelsko-palestinského konfliktu? Protože Izrael nyní nepochybně vyhraje, vytlačí všechny teroristy Hamásu ze svého území a masivně zvlácuje Gazu. Postupně se vše uklidní, Hamás se zmátoří a začne to znovu...

Otázkou je, co nyní Izrael udělá s Gazou. Původně ji okupovali, byli tam izraelští vojáci, měli tam osady, a v roce 2005 to všechno jednostranně opustili. Řekli, že Gaza bude autonomní a Izraelcům ani úplně nevadilo, že tam získal silné pozice Hamás, protože tam vznikla občanská válka mezi radikálnějším Hamásem a umírněnějším Fatahem. Z tohoto hlediska nebyl Izrael nespokojen.

Můžeme se ptát, co udělají teď. Uvidíme podle počtů obětí a podle toho, zda se rozhodnou pro opětovnou okupaci Gazy. Budou se ji snažit zbavit Palestinců a pošlou je někam do táborů? Nevím. Možná, že soužití na dosavadním základě už nebudou Izraelci chtít riskovat, protože každý rok z Gazy na jejich území létaly rakety. Pro obyvatelstvo jižního Izraele to bylo velmi zatěžující a traumatizující, když může každou chvíli přiletět nějaká raketa. Uvidíme, jak to sám Izrael vyhodnotí. Z hlediska mezinárodního práva Izrael na toto území nárok nemá, ale s tím si hlavu neláme. Zahájí novou okupaci? To zatím nevíme.

EU v pondělí večer oznámila, že zastavuje veškeré finanční příspěvky Palestincům. Od roku 1993 tam přitom doteklo 8,5 miliardy eur, podle některých zpráv. Dá se dohledat, kde všechny ty peníze skončily? Mohou se spekulace o tom, že finance mířené na humanitární účely skončily ve zbraních, zakládat na pravdě?

Obecně platí, že ty peníze byly konkrétně projektově orientované, ale co z toho se skutečně utratilo na projekty jako škola, nemocnice či infrastrukturu, a co z toho byli Palestinci schopni odklonit na jiné účely, nejsem vůbec schopen říct. Spíš se ptáme, zda chce EU nadále hrát ve světě tuto roli a posílat peníze na všechny strany, aniž by to mělo efekt, které by se od toho měl očekávat. Nejde pouze o Palestinu, ale o problém rozvojové pomoci vůbec, a o to, zda tyto peníze slouží účelu, na který byly vyhrazeny.

Nakolik Palestinci tyto peníze odkláněli na ozbrojování, nevím, ale spíš bych byl skeptický, protože izraelské služby tyto věci výrazně rozkrývaly a pokud viděly, že se evropské financování blíží něčemu, co škodí Izraeli, tak na to silně upozorňovaly. Jsou jiní, kdo financovali a financují terorismus. Jde o arabské státy z okolí a nejde pouze o Írán, na který se ukazuje, ale také o Saúdskou Arábii a Katar. Odtud plynou významné peníze, které nejsou tzv. projektově zaměřené. To je nutno mít na paměti. Není to o tom, že by teroristy financovala Evropská unie, ta má podle mě alespoň nějaké mechanismy, díky kterým se snaží mít nad penězi kontrolu, byť neříkám, že ten systém je dokonalý a nelze část odklonit jinam. Jak říkám, podstata je jinde, a to v arabských zemích v okolí a v Íránu. O tom není pochyb.

Hodně se skloňuje Mosad, který je dlouhodobě brán za nejlepší zpravodajskou službu světa. Řešila se otázka, jak se Hamásu podařilo vše připravit tak, aby to Mosad neodhalil.

Samozřejmě, tomu nerozumím a nevím, jak je to možné. Někdy se ale stane, že ty informace v systému jsou a operativci a analytici je sesbírají, ale systém si to nedokáže spojit. Stává se to. I zpravodajské služby jsou lidské instituce a jsou nedokonalé. Čas od času selhávají. Možná to byla nehoda. Úmysl tam zatím nevidím. Spíš si řekněme, že dost lidí má dosti romantické představy o zpravodajských službách a připisují jim nadpřirozené schopnosti.

Zpravodajcům to asi nevadí, protože jim to dává určitou auru, ale řekněme jasně, že to jsou úřady. Úřady zvláštního typu, ale přesto úřady. A najdete mi úřad, který neselhává v podstatě každý druhý den. Podíváme-li se na zpravodajskou službu jako na úřad, tak se to zkrátka čas od času stává nebo dokonce musí stát.

Co vnitropolitická situace v Izraeli? Jaký má složení vlády vliv na to, kam se situace vyvine?

Správná otázka. Když jsme mluvili o Hamásu, bylo zcela namístě mluvit o teroristických metodách, o

tom není žádných pochyb. Je ovšem nutno se podívat i na to, kdo teď sedí v izraelské vládě, což je zásadní. Je to nejextrémističtější vláda, kterou Izrael kdy měl. Netanjahu tam působí jako moderující síla nebo středový politik hledající kompromis. Ve vládě jsou ale minimálně dva členové, kteří obhajují židovský terorismus.

Protesty, které před napadením v Izraeli probíhaly, se týkaly něčeho jiného. Šlo o justiční reformu, která představovala střet mezi demokracií a soudcokracií. Je dokonce možné, že v tomto sporu byla Netanjahuova vláda na správné straně. O to nejde. Zásadní je, že členy vlády jsou lidé zastávající stanoviska, která jsou projevem naprosto jasné nenávisti vůči palestinskému elementu, odpírání jakýchkoli práv, apartheid, podpora židovských teroristů. Jeden z ministrů se dokonce hrdě přihlásil k termínu fašistický. Takoví lidé v izraelské vládě prostě jsou, například Itamar Ben-Gvir, ministr národní bezpečnosti nebo Bezalel Smotrič, který zastává funkce na dvou resortech. Tito lidé oslavují židovské atentátníky. Třeba toho, který zabil premiéra Jicchaka Rabina, nositele Nobelovy ceny míru. Ten spor o justiční reformu je vyhocený možná právě proto, že ji chtějí reformovat tito lidé.

Jak to souvisí s nynějším konfliktem?

Nejradikálnější složky izraelské společnosti cítily, že mají vítr v plachtách. Na Západním břehu Jordánu, kde jsou izraelští osadníci, neustále docházelo ke srážkám, ale stát nijak nevynucoval právo. Vždycky stál na straně osadníků, kteří postupovali nelegálně i z hlediska izraelského práva. To byla eskalace z jedné strany. A potom samozřejmě eskalace v Jeruzalémě. Nejde jen o to, že izraelští extremisté plivali na poutníky, ale o další incidenty proti muslimům atd. Vyhocení situace souvisí s tím, že vláda dává těmto vlastním radikálům zelenou. O těchto věcech se v našem prostředí příliš nemluví, ale pokud máme vnímat současný konflikt, je dobré vědět o všem.

[ZDROJ](#)